

Maatiloilla säästetään energiaa

Antero Punttila, Motiva Oy

Ilmastonmuutoksen merkit näkyvät kaikkialla. Suomessakin ilmaston lämpeneminen vaikuttaa merkittävästi maatalouteen. Maatiloilla ilmastonmuutosta pyritään torjumaan tehostamalla energiankäyttöä. Apuna on pian käynnistyvä maatilojen energiaohjelma.

Ilmastonmuutos etenee kaikkialla maailmassa. Sen tuntevat niin ihmiset, eläimet, kasvit, mantereet kuin meretkin. Tavoitteena on silti säilyttää maapallomme elinkelpoisena, vaikka väestö, vauraus, tavaroiden ja palvelujen tuotanto sekä energiankulutus ja -tuotanto lisääntyvät nopeammin kuin koskaan.

Tulevaisuuden vaihtoehtoja ovat joko hallitsemattoman kasvun jälkeinen romahdus tai hallitun tasapainotilan hakeminen ja elämän jatkuminen. Ilmastonmuutosta vastaan taistellaan YK:ssa Kioton sopimuksella sekä EU:ssa energiapalveludirektiivillä ja uusiutuvan energian käytön lisäämisohjelmalla. Kehittyneet maat – myös USA, Kiina, Intia, Vietnam – ja kehitysmaat ovat tunnustaneet ennennäkemättömien myrskyjen jälkeen tosiasiat ja lähteneet tosissaan mukaan ilmastotalkoisiin käynnistämällä omia ohjelmiaan.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset Suomelle vakavia

Suomessa on aina eletty maatalouden toimintaedellytysten ääri rajoilla. Vaikka ilmaston lämpeneminen on jo pidentänyt viljan ja puuston kasvukautta ja vuosikasvuja, elämme yhä vakavien luonnonvaikeuksien alueella. Kasvit haavoittuvat herkästi poikkeavien kasvuolojen vuoksi. Sellaisia ovat esimerkiksi rankkasateet, myrskyt, kuivuus, vähäroutaiset tai lumettomat talvet ja uudet kasvituholaislajit.

Tämä on ollut vasta alkua, sillä Suomen keskilämpötilan on arvioitu nousevan 2–7 astetta vuoteen 2080 mennessä. Alavat peltomme peittyisivät meren alle kuitenkin jo paljon ennen kuin Suomessa vallitsisi samanlainen ilmasto kuin Keski-Euroopassa nykyään.

Energiaohjelma avuksi maatiloilla

Maa- ja metsätalousministeriö, toimialajärjestöt, neuvontaorganisaatiot, maatilat ja muut toimijat torjuvat yhdessä ilmastonmuutosta energiatehokkuusohjelmalla.

Juha Harju/MTT:n arkisto

Uudet työmenetelmät parantavat tuotavuutta ja energiatehokkuutta maataloilla. Suorakylvökone vähentää huomattavasti työaikaa ja säästää energiaa – mutta vaatii suuren traktorin, jolla tulisi olla paljon käyttöä myös muissa raskaissa töissä.

Maatilojen energian käytön tehostaminen ja toimintatapojen muuttaminen vähentää energian loppukäyttöä ja samalla myös energian tuotantoa ja siirtoa. Näin vähenevät kasvihuonekaasujenkin päästöt merkittävästi.

Maatilojen energiaohjelma, MENO, käynnistyy vuonna 2008 ja kattaa kaikki tuotantosuunnat. Siihen osallistutaan vapaaehtoisesti tekemällä energiansäästösopimus oman toimialajärjestön tai suoraan maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Sopimus velvoittaa osapuolet energiankulutuksen selvitykseen, kannustaa energiankäytön tehostamiseen ja varmistaa tukien saannin. Koulutetut asiantuntijat selvittävät tilakäynneillä yhdessä viljelijän kanssa maatilan lämmön, sähkön ja polttoaineiden kokonaiskulutukset sekä niiden kulutus- ja kustannusjakautumat. Samalla selvitetään tilan mahdollisuudet säästää energiaa ja tuottaa omaa energiaa.

Maataloudessa pyritään säästämään yhdeksän prosenttia energian kokonaiskulutuksesta vuosina 2008–2016. Tämä ei tarkoita absoluuttista energiankulutuksen vähentämistä, vaan toteutettujen toimenpiteiden osoittamista. Ilman niitä energiankulutus olisi tuon yhdeksän prosenttia korkeampi. Normaalit liiketaloudelliset laajennukset ja investoinnit ovat siten täysin sallittuja.

Viljelijäkin hyötyy

Maataloilla energiaa voidaan säästää rakennusten lämmityksessä, ilmanvaihdossa, kylmäsäilytyksessä, jäähdityksessä, valaistuksessa ja koneiden polttoaineissa. Myös biopolttoaineiden käytön lisääminen säästää energiaa.

Viljelijät hyötyvät energiaohjelmaan osallistumisesta ja kannattavien säästötoimenpiteiden toteuttamisesta. Energiakustannukset pienenevät, investointituet kasvavat, päästöt vähenevät ja sisäilma paranee. Samalla tulee hoidettua myös yhteiskuntavastuu ja osallistuminen globaaliin ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Lue lisää:

<http://www.ilmastonmuutos.info/fi/cfmldocs/index.cfm?ID=1062>

Lisätietoja: antero.punntila@motiva.fi
puh. 0400 381 211